

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 och 11 § i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 och 11 § i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen (RP 148/2025 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Tuuli Oikarinen, arbets- och näringsministeriet
- jurist Ella Kainulainen, Energimyndigheten
- konkurrenssakkunnig Roland Magnusson, Energimyndigheten
- expert Annina Alasaari, Finsk Energiindustri rf
- chef för intressebevakning Veera Villikari, Finlands förnybara rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen ändras.

Genom ändringen slopas den begränsning i lagen enligt vilken endast ett företag från en och samma koncern får delta i konkurrensutsättning av ett område för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen. Det föreslås att begränsningen slopas, eftersom den kan begränsa deltagandet i konkurrensutsättningar på ett sådant sätt som inte är förenligt med Europeiska unionens domstols tolkningspraxis.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2026.

Betänkande EkUB 17/2025 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens bakgrund och syften

Propositionen bygger på behovet av att precisera den nationella lagstiftningen så att den motsvarar den tolkning av koncessionsdirektivet som EU-domstolen fastställt i sin avgörandepraxis. Regeringen föreslår ändringar i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen, som trädde i kraft den 1 januari 2025. I lagen föreskrivs det om ny konkurrensutsättning som hänför sig till erhållande av koncession för projekt för havsbaserad vindkraft inom Finlands ekonomiska zon. Konkurrensutsättningarna ordnas av Energimyndigheten, och företag och sammanslutningar som är intresserade av att utveckla projekt för havsbaserad vindkraft kan delta. Områdena för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen har ännu inte valts ut och inga konkurrensutsättningar har ordnats.

I lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen ingår en begränsning i fråga om deltagandet i konkurrensutsättningar, och enligt den får av företagen i en koncern som avses i 1 kap. 6 § i bokföringslagen (1336/1997) endast ett företag delta antingen på egen hand eller som en del av en grupp. Senare har det dock framkommit att bestämmelsen inte är förenlig med EU-domstolens avgörandepraxis. Det har ansetts nödvändigt att slopa begränsningen för att konkurrensutsättningen inte ska betraktas som diskriminerande.

Ekonomiutskottet anser att lagförslaget i princip är motiverat och ändamålsenligt. I samband med utskottsbehandlingen av förslaget har det dessutom framkommit att lagens bestämmelse om deltagaravgift i samband med konkurrensutsättning behöver upphävas. Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslaget med ändringar.

Deltagande i konkurrensutsättning

Bakgrunden till de bestämmelser som begränsar rätten för företag som hör till samma koncern att delta har varit att i ett projekt av den storleksordning som projekt för havsbaserad vindkraft utgör kan anbud från flera företag i samma koncern inte vara till den grad olika att konkurrensen inte äventyras. Begränsningen kan emellertid begränsa deltagandet i konkurrensutsättningar på ett sätt som inte är förenligt med EU-domstolens tolkningspraxis. Enligt utskottets uppgifter är konsekvenserna av att begränsningen slopas av mindre betydelse för potentiella deltagare i konkurrensutsättningar och för Energimyndigheten. Samtidigt kan ändringen anses viktig för att säkerställa rättssäkerheten och genomförandet av havsbaserade vindkraftsprojekt. Risker med det nuvarande rättsläget är att projekten fördröjs eller inte alls genomförs på grund av eventuella besvär och domstolsbehandlingar. Det är alltså i första hand fråga om att trygga rättssäkerheten.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning har den föreslagna regleringen dessutom ansetts motiverad för att trygga en omfattande rätt att delta. Havsbaserad vindkraft har ansetts ha betydande potential att öka elproduktionen och främja energiomställningen i Finland. Vid sakkunnigutfrågningen lyftes också fram andra aspekter som gäller ordnandet av konkurrensutsättningen men som inte direkt hänför sig till det aktuella lagförslaget. För att uppnå lagens syften är det viktigt att modellen för konkurrensutsättning är förutsägbar och öppen, betonar utskottet. Utskottet instäm-

Betänkande EkUB 17/2025 rd

mer också i bedömningen att man vid konkurrensutsättningen bör prioritera kvalitativa kriterier och att avgifterna och säkerheterna, såsom säkerheten för främjande, bör hållas skäliga.

Deltagaravgift

I samband med sakkunnigutfrågningen har det också framkommit ett annat ändringsbehov som gäller rättssäkerheten. I 8 § i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen ingår en bestämmelse om deltagaravgift, enligt vilken den som deltar i konkurrensutsättningen är skyldig att till Energimyndigheten betala en deltagaravgift, som inte återbetalas. Bestämmelser om avgiftens storlek utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet. Energimyndigheten, som tillämpar lagen, har framfört att bestämmelsen om deltagaravgift bör upphävas eftersom den i likhet med ovan nämnda begränsning som gäller koncerner har bedömts kunna strida mot EU-rätten.

Enligt den redogörelse som utskottet fått kan uttaget av deltagaravgift öka de juridiska riskerna vid konkurrensutsättningen och fördröja uppnåendet av målen för lagen om havsbaserad vindkraft inom den ekonomiska zonen. Energimyndigheten har ansett att upphävandet av bestämmelsen för sin del säkerställer att konkurrensutsättningen ordnas på ett jämlikt och icke-diskriminerande sätt samt är förenlig med proportionalitetsprincipen. Sakkunniga har dessutom framfört att uttaget av deltagaravgift kan leda till rättsprocesser som pågår i flera år och som kan fördröja genomförandet av havsbaserade vindkraftsprojekt. De kostnader som uppkommer för staten kan då vara betydligt större än intäkterna från deltagaravgiften. Ekonomiutskottet föreslår därför att också bestämmelserna om deltagaravgift upphävs.

DETALJMOTIVERING

8 §. Deltagaravgift. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen om deltagaravgift upphävs. I 8 § 1 mom. i den gällande lagen föreskrivs det om skyldigheten för den som deltar i konkurrensutsättningen att till Energimyndigheten betala en deltagaravgift, som inte återbetalas. Enligt 2 mom. utfärdas bestämmelser om deltagaravgiftens storlek genom förordning av arbets- och näringsministeriet. Utskottet anser utifrån inkommen utredning att det finns en risk för att bestämmelserna om deltagaravgift kan tolkas som att de strider mot EU-rätten. Utskottet anser att det med tanke på rättssäkerheten och uppnåendet av lagens syften är motiverat att upphäva 8 §. Det föranleder en teknisk ändring i lagrubriken.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 148/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande EkUB 17/2025 rd

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av ~~7 och 11 §~~ i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen (937/2024) 8 §, och
~~ändras i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen (937/2024) 7 § 1 mom.~~
och 11 § 2 mom. som följer:

7 §

Deltagande i konkurrensutsättning

Rätt att delta i en konkurrensutsättning har företag och sammanslutningar samt grupper av sådana. Deltagarna ska ha tillräckligt med kompetens och erfarenhet, vara tillräckligt tillförlitliga samt ha tillräcklig ekonomisk beredskap för att främja ett havsbaserat vindkraftsprojekt.

---

11 §

Grunder för uteslutning

Energimyndigheten ska ur konkurrensutsättningen utesluta en deltagare vars ägande under tiden för konkurrensutsättningen ändras så att deltagaren inte längre uppfyller förutsättningarna för deltagande i konkurrensutsättningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 17/2025 rd

Helsingfors 19.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Miapetra Kumpula-Natri sd
medlem Timo Mehtälä cent (tillfällig ordförande)
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
ersättare Aleks Jäntti saml
ersättare Teemu Kinnari saml
ersättare Hanna Laine-Nousimaa sd.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.